

Pojedini brojevi:		Mjesečna pretplata:	
U Beogradu i u krajevima zapadno od njega po cijeni od	5 helera	U Beogradu i u krajevima zapadno od njega za jednu godinu	250
U Hrvatskoj, Slavoniji, Bosni i Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od	10 helera	U Beogradu za dostavu u kuću	250
Izvan ovog područja po cijeni od	12 helera	U Hrvatskoj, Slavoniji, Bosni i Hercegovini i Dalmaciji	250
		U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije	250
		U inostranstvu	450

Oglaš po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 28.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br. 249.

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 19. novembra.

Talijansko bojište:

U planinskom kraju južno od Feltra zauzeše čete generala Alfredda Kraussa preključke poslije žestoke i uporne borbe, koja je trajala do u noć, na juriš selo Quero i vis Monte Cornella. Protivnik je u našoj ruci ostavio preko 1100 zarobljenika. Ovaj uspjeh, koji je u toku jučerašnjeg dana proširen daljim zadobijanjem prostora, ima se prije svega zahvaliti srčanom nastupanju okušanog drugog bosansko-hercegovačkog pješakačkog puka i nekih njemačkih jurišnih odjeljenja.

Sjevero-istočno od Gallia opet je u krvi ugušeno nekoliko talijanskih napada.

Arbansko bojište:

U Arbaniji krunisano je potpunim uspjehom jedno preduzeće naših jurišnih četa sastavljenih od bosansko-hercegovačkih lovaca protiv feraskog talijanskog mostobrana na donjoj Vojuški. Otjerana je po broju mnogo nadmoćnija posada i zadobijen je znatan plijen.

Načelnik glavnog stožera.

Clémenceau.

Postavljajući Clémenceau-a za predsjednika ministarskog savjeta Poincaré je javno priznao, da ne zna više šta će i kuda će. Clémenceau, sada već 76 godina stari parlamentarac, još uvijek žedan za vlašću, koji sada prima u svoje ruke upravu nad Francuskom, dosada je bio na ime smrtni neprijatelj Poincaréov, činio je sve što je mogao, da ovom posljednjem kao državnom poglavaru zagorča život. Protiv svijlu vlada, koje su se u Francuskoj u toku svjetskoga rata nizale, Clémenceau je svom snagom riorio i „buškarao“, napadao i ismijevao ih je ljutom kritikom, u kojoj je on majstor, tako da je Poincaré bio prinudjen, da naredi, da se njegovom listu „L'homme libre“ („Slobodni čovjek“) zabrani dalje izlaženje. No Clémenceau se tom mjerom nije dao zbužniti, već je odmah nastavio izdavanje svoga lista pod imenom „L'homme enchainé“ („Čovjek u lancima“, „Okovani čovjek“) i još je većom žestinom nastavio borbu protiv njemu toliko mrskog Poincaré-a i njegovih ministara. Pad Painlevé-ovog kabineta u prvom je redu Clémenceau-ovo djelo.

Podlistak.

Iz života pčela.

Zatražuje trutova“).

I. Ako li je poslije oplodnje matica nebo još uvijek vedro, a uzduh topao, ako li ima u cvijeću izobila peluda i nektara, podnose radilice još neko vrijeme trutove u košnici i puštaju da je rastaču; možda im milostivo to sve i opraštaju, a možda to čine iz prekomjerne neke opreznosti. — A trutovi se košnicom razmeću kao Penelopini prosci u domu Odisejevu. Časte se i laste, u besposlici dane provode kao ljubavnici počasni, bezobzirni, rastrošni. Traju dane zadovoljni sami sobom; onaki trbušasti zakrčuju sve hodnike, sprečavaju prolaze, u radu smetaju, druge guraju, a ovi opet njih, te zaobljeno glade. Puni sebe košnicom se bane, nadeše se od ludog prezira, u kom zlobe nema, a prezreni svijesno od košnice, koja crne misli snuje, i ne slutu, da sve više jarost raste, i ne znaju udes, što ih čeka. U prebivalištu odabraše najtopliji kutić, da u miru

ondje drljemaju; nehajno se dižu, kad polaze do otvorenih klijeti, da iz njih srču med mirisav, a svojim izmetinama kaljaju sve saće, kamo dolaze. No strpljivim je radilicama pred očima budućnost, pa šuteći popravljaju svu štetu. Od podneva pa do tri sata, kad se sav kraj kupja u modrušastoj maglici i umoran treperi od sreće pod ognjenikom nepobjedljivim julske ili avguskog Sunca, tad se oni na pragu pojavu. Na glavi im blješti kacija od krupnoga crnog biserja, a nad njom trepte dvije visoke perjanice. Na njima je oplećak od žute kadive svijetlom izvezene, ruho kao u heroja starih, te četvorostruk, krut, prozračan plašt. Buče strašno, miču s puta strazu, ruše one, što promaju čine, obaraju radilice, što dolaze natovarene skromnim svojim teretom. Podižu se užurbani, razmetljivi, naprži, ko neki bozi prijeko potrebni, što izlaze u žurbi i metežu za veljima nekim ciljevima, sakrivenim običnome puku. Tad se redom otiskuju u prostor, gizdavi i neodoljivi, no odmah se mirno spušte na najbliže cvijeće te na njem usnu, dok ih od sna opet ne probudi hlad predvečerja. Vraćaju se tada u košnicu, vijuču se ko i prije oholo i ponosito, još uvijek kanda puni onih istih veljih nakana, i pohrle do njezinih klijeti, zarone glave sve do vrata u pune medenice te se nadnu ko mješine, da naknade iscrpljene sile; a tad teška kroka podju na počinak, kog ne hune ni sanje ni brige, te u slatki

sanak utomu, dok ne dodje čas za novu gozbu.

II.

No strpljivost u pčela nije kao strpljivost u ljudi. Jednoga se jutro košnicom promene lozinka, na koju su čekale, a iz tih radilica budu suci i krvnici. Ne zna se ni tko je izdaje; najjednom tek izbije iz hladne i promišljene ljutine radilica, pa kako ravna svime u toj općini jednodušni genij, tako je i sada: čim se izda lozinka, već sva srca napimja. Jedan dio naroda ne će danas na livade, nego će se svojski dati na to, da u domu pravdu kroji. Tada vojska razjarenih djevoja naglo iz sna trgne tromo besposlice, što bezbrižno još drljemaju, sabiti u grozdovima po medonosnim zidinama. A oni se bide trapovjesni, nesigurni, ne vjeruju očima, a čudjenje se toško probija kroz tromost njihovu, ko trak Mjesečev kroz vodu močvarnu. Umisljaju sebi, da su žrtve zablude, zaprepasčeno oko sebe gledaju; no u tromim njihovim mozgovima oživi najprije misao vodilja sveg njihova žića, te zakorače spram medenice, da se iz njih okrijepe. Al prošla su vremena meda majskog, cvjetnog vina lipa, nema više čiste ambrozije iz žalića i majčine dušice, mažušana i bijele djetelne. Nema više slobodna pristupa do punih dobrih kaca, što su uvijek rado otvarale voštane, slatke svoje rubove. Sa svili strana strši ljuto šikarje, nakostrile se

otrovne začke, vonja nektara; danas ga je svega napanio jetki zadah otrova; on se blista u tisuću kaplica na vršcima zalaca, šireći mržnju i odnagdu. Još prije no što su se mogli snaći u nečuvanom tome slomu raskošne sudbine svoje i shvatiti, da se ruše iz temelja blaženi zakoni općine, bace se na svakog preneraženog truta tri, četiri sudilje, što uporno nastoje, da mu krila odrežu, da mu prepile spojnicu, što spaja zadak s nadgradnikom, da odcijepu trepteća ticala, da mu noge istrgnu, da naidju na jednu pukotinu medj prstenima na oklopu, pa da ondje bodež zarinu. A njima, onakina krupnima, nezgrapnima, a bez oružja, bez začke, nije ni na umu da se brane, već gledaju da umaknu ili da se bar zaštite zdepnastom svojom tjelesnom od udaraca, što se na njih sasuše. Kada se na ledja izvnu, hrvaču se s đusmaninom, koji ih ne pušta, mašući snažnim nogama, ili se vrte pa povuku cio skup u mahnit vrtlog, dok uskoro ne malakšu. Za kratko su vrijeme tako jadni, da milosrdje, što u srcu našem nije nikad baš daleko od pravdnosti, u svoj žurbi hrli, da za milost molu — no zaludu, jer su radilice tvrda srca, jer znadu samo za duboki, subli zakon prirode. Jadicima izderaše krila, otrgoše nožice, izgrizoše ticala, a one divne crne oči njihove, u kojima se zrcalila cvjetna raskoš, sjao odraz modrila nebeskog i nedužnih objesti leta, odrazuju sada, mutne od boli, samo

očaj i tjeskobu zadnjeg časa. Jedni podlježu ranama te ih odmah dva, tri krvnika iznesu na daleka groblja; drugima, što bolje prodjose, uspije te se sklonu u koji kutić i ondje se u gomilu sabiju; no i tu ih opkoli neumolna straža i ne pušta ih tako dugo, dok ne ponru od bijede. Mnogima za rukom podje te se dočepaju vratiju uteku u prostor, povlačeći sa sobom i protivnice svoje. No pred večer, kad ih glad i hlad pritiskat stanu, vraćaju se gomilice i prose konak na ulazu u košnicu. No ovdje ih već čeka druga jedna neumolna straža. Kad sjutra dan radilice iz košnice izidju, razgrnu s praga gomile lešna beskorisnih gostasa a u općini utrne spomen na dokonu ono pleme sve do idućega proljeća.

III.

U istome danu često poubij svoje trutove velik broj naseobina u pčelinjaku. Znak tome daje najbogulje, najbolje upravljene naseobine. Za nekoliko se dana za njima povedu i male općine, mahnjega blagostanja. Jedino narodi najzabljaviji, najsiromasniji, narodi, u kojima je majka ostarjela i gotovo jalova, uzdravaju svoje trutove do početka zime u nadi, da će se još oploditi matica dječica, koju očekuju i koja se još uvijek može roditi. No tad ih stigne neizbježna nesreća; sve njihovo pleme: majka, trutovi, radilice, sabije se gladno u usku, isprepletenu gomilu i umre u tisuću u mraku košnice, još prije prvog snijega.

*) Donosimo ovo iz nedavno izasle vrlo zanimive knjige: Maurice Maeterlinck: Život pčela. Izdalo Hrvatsko prirodoslovno društvo. Cijena K 4, uzvezano K 5. Naručuje se kod uredništva „Prilode“ u Zagrebu.

Opšti poraz Talijana.

Poraz Talijana u Albaniji. — U Italiji je zauzet na juriš vis Cornella. — 1100 zarobljenika.

Do duše Painlevé je sam dao posljednji povod svome padu sa nezgrapnim govorom, što ga je držao na onom istom doručku, na kojemu je i Lloyd George kao govornik učinio glupost, ali na kojemu je ovaj posljednji u svome govoru providnim aluzijama napao sada već oborenu francusku vladu zbog sloma na talijanskom frontu, šta je Painlevé-u zadalo smrtnu udarac.

Poincaré-u mora da je bio najgorči čas u životu momenat, kada je morao pozvati Clémenceau-a i povjeriti ovome sastavljanje vlade kao posljednjem spaslocu u nevolji. Sa Clémenceau-om dolazi u Francusku bez svake sumnje na upravu zemlje čovjek, koji uživa neograničeno povjerenje mjerodavnih krugova u Londonu. Ta Clémenceau je član najužeg kruga povjerljivih prijatelja pokojnog engleskog kralja Edwarda VII, kojemu su pripadali još i sir Edward Grey, Delcassé i Izvoljski, a koji je ispleo zamku, kojom je trebalo pridaviti središnje vlasti. Clémenceau je tipičan predstavnik potomka nekadašnjeg keltskog gospodarećeg sloja u Francuskoj. Max Nordau vali za nj: „Rodjen je kao potomak prastare vendeske plemićke porodice, čiji su članovi vijekovima uvijek bili fanatično pobožni, hrabri do pustolovstva, svrpore bezobzirni i gordi. Ove je osobine Clémenceau naslijedio od svojih predaka, samo što ih ispoljava u drugom sastavu i drugačije ih iskorišćuje. Njegov fanatizam nije vjerske, već političke prirode.“ Tome valja još dodati mržnju, koju ovaj čovjek gaji prema Nijemcima, koju on nikada nije krio, tako da se može reći, da se on pojavljuje prema središnjim vlastima kao iskren i pošten neprijatelj. Clémenceau-ovim pozivanjem na vladu raspriše su se kao mjehuri od sapuna nade, što su ih u posljednje vrijeme gajili politički nezreli ljudi, kao da će u Francuskoj doći do preokreta u raspoloženju s obzirom na stanje u Rusiji i na vojničku katastrofu, što ju je pretrpila Italija. Postavljanje Clémenceau-ovo naprotiv znači produženje rata do istrage, a po ličnostima, kojima su povjerenja najvažnija mjesta u ministarstvu vidi se, da se pri njegovom sastavljanju težilo, da se obrazuje „vlada jake ruke“. Pichon, koji dolazi za ministra spoljnih poslova,

spada u najsposobnije diplomatske snage, kojima danas raspolaže francuska republika. On je u veliko saradivljavao na događajima, koji su izazvali svjetski rat, a od dužeg vremena energično radi na tome, da se Japan sa svojom jakom vojskom pojavi na evropskim bojištima. Pams, koji prima ministarstvo unutrašnjih poslova, također važi kao energičan čovjek, a na Doumera, kome je sada povjerenje ministarstvo mornarice odavno su upravljani pogledi svijlu francuskih rodoljubivih krugova. A na čelu svijlu njih nalazi se Clémenceau, čiju su čeličnu mršicu Francuzi već jednom osjetili, kada je na hne od 18. oktobra 1906. do jula 1909. god. bio predsjednik vlade, pod čijom je vladavinom u više maha dolazilo do ozbiljnih nemira u unutrašnjosti, a jednom prilikom čak i do izgređa u vojsci, naime do pobune u 17-tom francuskom pješakačkom puku. No Clémenceau svakom je prilikom neslomljivo energijom povraćao mir i red, a sa Njemačkom, — protiv koje je u parlamentu u više maha govorio, nečuvano žestokim tonom, kakav se dotle nije pamtio od Gobletovog vremena, — zaključio je 24. novembra 1908. god. ugovor o riješavanju svijlu sporova po marokanskom pitanju putem izbornih sudova.

Eto, takav je čovjek, koga u Francuskoj, zbog njegovog preziranja ljudi malo njih vole, a mnogo njih mrze, a od koga sada Francuska i njeni saveznici očekuju, da će on kao neko novo „Muško izdanje“ Orleanske djevice spasiti republiku. „U svome listu „L'homme enchainé“, on se uvijek pokazivao kao veliki protivnik solunске pustolovine. S toga ni najmanje nije isključeno, da on pristupi likvidiranju ovog vojnog preduzeća, tim više, što sporazum mnogo bolje može upotrijebiti u Italiji i Francuskoj onih 300.000 ljudi, što ih sporazum drži na Balkanu. Clémenceau je dugogodišnji prijatelj sa generalom Sarraillom, što je za novog predsjednika ministarskog savjeta jedan razlog više da svrši sa jednom stvari, koja odavno spada u političko „staro gvozdje“ sporazumnih sila. „Medeni mjesec“ Clémenceau-ovog ministarstva može se dakle očekivati sa priličnom radoznalošću, jer će se u njegovom toku pokazati, da li su „starom tigru“ još oštri zubi.

Posjeta kod cara i kralja.

Odlikovanje Njegovog Veličanstva.

Kb. Gorica, 19. novembra.

U stan Njegovog Veličanstva prišli su danas Friedrich knez od Schaumburg Lippe i kraljevsko saksoski general pješadije d'Elisa. Knez Friedrich predao je Njegovom Veličanstvu po nalogu vladajućeg kneza od Schaumburg Lippe ratni krst te kneževine, a general pješadije d'Elisa poslat je caru i kralju Karlu od strane saksoskog kralja, da mu preda veliki krst ordena Sv. Heinricha. Oba izaslanika primljena su danas od Njihovih Veličanstava i pozvana su za večeras na porodični objed, na kome će biti i nadvojvoda Max kao i princ Felix pariski. Njegov Veličanstvo odlikovalo je vladajućeg kneza od Schaumburg Lippe kao i kneza Friedricha vojničkim krstom za zasluge 2. reda s ratnim odličjem, a generala pješadije d'Elisu Leopoldovim redom 1. stepena s ratnom dekoracijom.

Gradjanski rat u Rusiji.

Trajanje gradjanskog rata.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 19. novembra.

Zbog velikog strajka u Finskoj vijesti iz Petrograda teško dolaze, ali se ipak iz današnjih izvještaja sliče utisak, da gradjanski rat s nesmanjenom jačinom traje i dalje, i da je položaj „bolševika“ u najmanju ruku povoljniji. S pogledom na dosadašnji ishod, gradjanske stranke kao i umjerene socijaliste su za sad obustavile borbu i čekaju dalji razvoj događaja. Vodje gradjanskih stranaka, kao n. pr. Miljukov, sklonili su se van Petrograda na sigurna mjesta. Vojnici protivne stranke, prema posljednjim izvještajima, naginju više na stranu „bolševika“.

U većini petrogradskih izvornica je ponovo oipočeo rad. U ogromnoj količini izraduju se bodljikave žice radi odbrane prijestonice. Peta, sedma, osma i jedanaesta vojska izjavili se da su na strani „bolševika“ a isto su izjavili i gradovi Moskva, Odesa, Sevastopolj i Pstov da im se pridružuju. Još je nepouzdanu raspoloženje jugozapadnog fronta i fronta kod Minska. I flota Bijelog mora je izjavila da je vladu vjerna. Kavkaska vojka je međutim sva na strani „bolševika“. Ministar mornarice umoljen izjavio je, da je voljan da primi u svoje ruke vojničku upravu ministarstva.

Revolucionarne socijaliste međutim strajkuju, tako isto i sanitetski vojnici, vojni ljekari i bolničarke. Petrograd sam mnogo pati od vladavine oćosa. Opozicione socijaliste tvrde, da „bolševiki“ gube svoj utjecaj na masu. Ni jedan

gradjanski list ne izlazi. U njihovim se štamparijama štampaju novi socijalistički listovi.

Postanici sporazumnih sila se još nalaze u Petrogradu, ali će napustiti Rusiju, čim pobjeda „bolševika“ bude odličena.

Mogućni prekid odnosa sporazumnih sila prema Rusiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 19. novembra.

„Lokalanzeiger“ ima ovaj izvještaj sa švajcarske granice: Ruski glavni stan je poslao svoju četvrtu na frontu manifest nove vlade o miru bez aneksija.

Kako „Times“ javlja, sporazumne će sile, ako bi današnji vlasnici u Petrogradu objavili tajne ugovore sa sporazumnim silama, odmah na to odgovoriti prekidom diplomatskih odnosa sa Rusijom.

Uništeni ugovori Rusije sa saveznicima.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Ženeva, 19. novembra.

„Daily News“ javlja posredno iz Petrograda: Jednom proklamacijom je sadanja vlada oglasila sve vojničke i političke ugovore bivše vlade za nevažeće.

Nastojanja oko obrazovanja zajedničke vlade.

Kb. Stockholm, 19. novembra.

Brzojav saveza željezničara, koji je u vidu raspisa obnarodovan prošlog utorka u listu „Novaja Žizn“, poziva sve revolucionarne komiteje, da obustave borbu, da obrazuju zajedničku vladu pa da se pristupi pregovorima o miru sa inostranstvom. Kako isti list dalje javlja, Kerjenski je povodom tog brzojava poslao Stankijeviču u Petrograd da sa revolucionarima stupi u pregovore.

Clémenceau o maksimalistima.

Kb. Bern, 19. novembra.

Novi francuski ministar predsjednik Clémenceau još je 13. o. m. pisao u svome listu „L'homme enchainé“ vrlo oštro protiv maksimalista, koji su najzad skinuli obrazinu i pokazuju, da potpomazu njemački mir, koji bi Elsas-Lotaringiju ostavio pod njemačkim jarmom a sporazumne sile lišio njihovih srednjemotorskih i afričkih posjeda. Doista niko se ne bi mogao ozbiljno upustiti u pretretih niskih fantazija, ali svaki mora biti zadovoljan time, što su se lukave pacifiste najzad sa svim razgoltili. Ratni zadatak sporazumnih sila mora sad glasiti, prije svega čvrsto držati određeni front, svuda imati dobre

Narodna privreda.

Kemija u službi poljoprivrede.

(Naslovak).

Voda se sastoji od dva vazdušna bezbojna tijela, od kisika i vodika. Kad se dva litra vodika spoje s jednom litrom kisika, dobivamo dva litra vodene pare, koja se hlađenjem može zgusnuti u 1.68 grama tekuće vode. Od tih 1.68 grama vode ide oko jedan i po erama na kisik, a tek 0.187 grama na vodu.

Voda se nalazi u prirodi u veoma velikim množinama, u morima, jezerima, glečerima, rijekama, potocima i močvarama. Isparene vode nalazimo uvijek u vazdušnom ogrtaču zemlje, koji zovemo atmosferom, a pomiješane i spojene nalazimo je kao bitni sastav biljaka, životinja, pa i samih ruža i kamenja. A kad je voda tako raširena u prirodi, nećemo se čuditi, što baš ona igra veliku ulogu u prirodi, kod kuće i u industriji: kod hranjenja biljaka i životinja, rasvaranja soli, prenašanja tereta i tjeranja strojeva.

Voda se isparuje kod svake temperature, ali što je više grijemo, to je isparavanje jače, dok napad ne podju pare s tolikom snagom iz lonca, s kolikom bi pritiskivao ili koliko je težak 76 centimetara visok stub žive, a širok koliko dotični lonac. Toplinu, koju tada pokazuju pare na toplomjeru, označavamo sa 100 stepena.

Kao što smo spomenuli, u vazduhu ima uvijek više ili manje vodene pare, ali je nema toliko, koliko bi je vazduh mogao primiti, pa da je zasićen. Kad nam se vazduh čini veoma vlažan, ima od prilike 84 one vodene pare, koju bi mogao držati, a kad nam se pričinjava suh, ima još uvijek polovinu od pare, koju bi kod dotične temperature mogao primiti. U ostalom, da li je vazduh suh ili vlažan ne odlučuje samo množina vodene pare, nego i toplina. Na 0 stepena ohlađena atmosfera može primiti najviše 5 grama vodene pare u 1000 litara vazduha, a sve što o bi bilo preko 5 gr., mora se zgusnuti i pasti kao kiša ili snijeg, odnosno led. U kubnom metru (1000 l.) na 40 stepena zagrijanog vazduha moglo bi biti, međutim, i 58 grama vodene pare. U atmosferu dolazi vlaga: isparivanjem mora, jezera, rijeka i bara; isparivanjem zemlje, koja je uvijek vlažna; isparivanjem biljaka i životinja (znojenjem), pa i disanjem i izgaranjem takvog materijala, koje ima u sebi vode ili vodika. Vodena para je skoro dva puta lakša od vazduha, zato se sama od sebe diže u vis, i kad se najzad već popne u hladnije slojeve atmosfere, onda se zgusne u sitne kapljice, što u visinama tvore oblake (a u prizemlju maglu), odakle nam mogu opet pasti kao kiša, snijeg, tuča, smrznuti se u inje (ili „razići se“, nanovo ispariti).

Kiša ne pada podjednako na svima tačkama na zemlji. U žarkom pojasu padaju veoma bujne kiše i uvijek u određeno vrijeme, te dijele godinu na vlažni dio, što bi odgovaralo našoj zimi, i na suhi dio, što bi odgovaralo ljetu; u našem umjerenom, pojasu padaju kiše nepravilno, kad „vrijeme“ donese, ali su ipak češće u brdovitim i šumovitim krajevima nego u ravnici, na obalama mora češće nego u unutrašnjosti kopna, i što god se više krećemo od Allanskog Okeana u Aziju, dakle sa zapada na istok, kiše su redje i mirnije. Množinu kiše, što padne u jednom mjestu preko godine, izražavamo milimetrima visine. Tako kad kažemo da u Srbiji padne godišnje 653 mm. vode od kiše, snijega itd., to znači, da bi se za godinu dana nakupilo nad Srbijom 653 mm. kišnice, kad voda ne bi u kud oćela, kad se ne bi isparila i kad je ne bi zemlja upila. — 653 milimetara znači 653 litra padne na svaki kvadratni metar površine.

U Francuskoj padne godišnje prosječno 800 mm., u Njemačkoj i u Austriji 600 mm., u Rusiji 400 mm., a u pokrajini srednje Azije samo 200 mm. U pustinji Sahari i na jugu Sibirijske kiše su veoma rijetke. Na kanalu Suecu pada 20 puta manje kiše nego u srednjoj Evropi. U nizini rijeke Amazona u Braziliji i Gangesa u Aziji padne opet mnogo više kiše nego u našim krajevima, te u Bengalskom Zalivu nadmaši skoro 20 puta kišu Srbije.

Voda, što padne na oraniku, ne procuri odmah u dubinu zemlje, nego je zemlja, kao što ćemo još čuti, zadržati. Iz nevlažnog zemljišta upija vodu korjen od biljke pomoću sitnih dlačica, što se s vrha korjena tako na sve strane razmili, da, kad se s korjenom iščupaju iz zemlje, ponesu sobom uvijek i zemlje. Iz korjena se penje voda kroz stabljiku do samoga lišća. Korjen upija vlagu tako željno i s toliko snagom, da je sam tjera u stabljiku do 15 metara u vis. Ovo penjanje vode veoma je važno po samu biljku, a i po opšti poredak na zemlji. Za biljku je važno u toliko, što se s vodom penje do lišća i sva u vodi rastvorena, osobito mineralna hrana, što se u vodi najlakše odigravaju kemijski procesi, što se tako naknadnije sva iz biljke izvjetrela vlagu. A od opšteg značaja je ono penjanje radi toga, što su biljke neke cijevi kroz koje voda najbrže oćije u atmosferu, i tako podešavaju podneblje jednog kraja.

Da bi našao za biljku vode i rastvorene hrane, korjen se uvijek širi za vodom. Treba samo da pogledamo, kako se sliva kiša s biljke, pa već možemo pogoditi, kako joj ide korjen. Ako se sva

kiša, što je pljosnato lišće uhvati, slije niz stabljiku, to i korjen zalazi upravo dolje, kao npr. u repe, a ako se kiša razliva što dalje od stabljike, kao što je slučaj kod lipe i drugih visokih drveća i žita, onda i korjen zalazi manje u dubinu, a više u širinu. U sušnim godinama, kad rose ne mogu da naknade kišu, spuštaju se žilice i omanjeg bilja znatno u dubinu, kad osjete, da je dolje vlažnije. (Nastaviće se.)

Dobrosav Virovski:

„Narodna zaštita ratnih nemoćnika i siročadi u Hrvatskoj“

Zdrava je bila misao, da se pokrene nedjeljnik za zaštitu ratnih nemoćnika i ratne siročadi. Pitanje ratnih nemoćnika i ratne siročadi postala je odmah u početku rata tako znatnim, da su se ne samo službeni krugovi, nego i ostali domoljubi zamislili u to, kako će pomoći onima, koji su na krvavim brazdamu ovoga rata prošli najgoru. Takvih je od danas mnogo, a nema sumnje, da će se njihov broj pomnožiti, jer ne samo mi, nego i drugi narodi, imat će veliku četvu onih, koji će trebati jaku pomoć od države i društva.

Računajući s time, našli su odbori: „Središnji zemaljski odbor za zaštitu porodica mobilizovanih i u ratu poginulih vojnika iz kraljevina Hrvatske i Slavonije“ i „Zemaljski odbor za liječenje i naobrazbu hrvatsko-slavonskih invalida“ učinili od početka rata mnogo, da umanje ovu veliku bijedu i da za budućnost ratnih nemoćnika i sirota stvore takove uslove, da ne će ovisiti o tuđoj milosti, nego o snazi svoga rada i o svojoj privredi.

Našoj je javnosti poznat rad ovih odbora, i svi smo zadovoljni ovim radom, jer to je rad ljubavi, požrtvovnosti, velike i daleke budućnosti. Najveći pesimisti priznaju, da je rad ovih odbora zaslužan. Kad je u proljetnom zasjedanju hrvatskog sabora bilo govora o radu ovih odbora, napose o radu „Središnjeg zemaljskog odbora“ i kad je dr. Silović obrazložio, što se čini i što se još želi učiniti, ni žestok Radić nije mogao drugo reći, nego: „Vi spodate na vladu“ ili bolje: Ovako treba da se radi!

Doista velik je, blagosloven je, neprocjeniv je ovaj rad jednako za sadašnjost i budućnost. Kad se danas sjutra bude stvarala bilanca cjelokupnoga rada za vrijeme rata, kad se bit će pitalo: koliko smo spasili mladeži od gladi i propasti, dok su stariji lijevali krv na bojnim poljanama, te koliko smo opskrbili i ozdravili ratnih nemoćnika, onda će imena dra. Silovića, grofa Kulmera i drugih ovakovih domoljuba ostati zabilježena zlatnim pismenima u analima plemenitog rada za dobro domovine i bližnjega.

No iako je taj rad poznat javnosti, iako naša javnost taj rad svakom prilikom požrtvovno podupire, ipak bi se možda tu i tamo učinilo što-šta više, da je u pojedinim pitanjima jačeg razumijevanja, možda katkada i nešto više volje. Što je dosad učinjeno, to su kao počeci onoga golemoga rada, koji nas još čeka, to su kao prve lijevke u zgradu, koju nam je podići sa temelja, da bude jak štiti i moćno zaklonište hiljadama onih, koje je ovaj rat tako pogodio, da su dospjeli u redove nemoćnika i siročine. Na ovim počecima treba graditi dalje, treba oko dosadašnjih sila okupiti nove, treba klunule obodriti, nestalne oduševiti, mlitave oživiti, treba sve i svakoga predobiti za rad, koji je plemeniti i potreban nama tim više, jer kao malen narod treba da se što jače svrstamo u iste redove i da se barem u ovakovom radu ne dijelimo i ne cijepamo.

Da se to postigne, te da se sva naša javnost upozori ne samo na dosadašnje djelovanje ovih odbora, nego da se svi slojevi našega naroda ozbiljno pripravljaju za onaj veliki socijalni rad, koji nas još čeka, — radi toga je pokrenut nedjeljnik „Narodna zaštita ratnih nemoćnika i siročadi“.

Bez buke i reklame započeo je taj nedjeljnik početkom mjeseca jula o g. svoj rad. Na svoju zastavu stavio je ove riječi: „Hoćemo da dademo savjeta, upute i zaštite onima, koji su slabi i koji traže pomoći; hoćemo da svi zajedno budemo jači u teškoj životnoj borbi, u kojoj bismo svaki za se klonili i podlegli; hoćemo da pomognemo, koliko se pomoći dađe, porodicama ratnika, ratnim nemoćnicima i ratnoj siročadi“.

Prekrasne riječi u današnje teško doba. Treba li više i jače reći: zašto, radi čega je pokrenuta „Narodna Zaštita“?

Nastaje pitanje: da li „Narodna Zaštita“ odgovara svom programu, da li provodi ono, što je napisala na svojoj zastavi? Kad se nedavno povela riječ u jednom uvajanom krugu o ovom listu, reče jedan vrli domoljub slijedeće riječi: „Narodna je Zaštita vrlo dobro uređivan nedjeljnik i dosad potpuno odgovara svojoj zadaći“.

Mora se priznati, da je tako. Ko je prolisao osamnaest izašlih brojeva, taj je uvidio, kako je u njima pribrano

zdravo, korisno i birano štivo, kako u tim brojevima ima mnogo žive pobude za rad i nastojanje u korist ratnih nemoćnika i siročadi. Uredništvo je pošlo dobrim putem i već dosad okupilo oko sebe lijep broj uvazehinih saradnika. To je najbolje jamstvo, da će ovaj nedjeljnik i dalje stajati na doličnoj visini i ne samo da će se održati, nego postati neophodno potrebnim svagdje, gdje žele da stvaraju plemenita djela u probitak onih, kojima smo dužni častnu poštu za junačka djela njihova.

U ovom se nedjeljniku uz socijalno-karitativna i socijalno-pravnička pitanja, raspravljaju i mnoga druga znatno socijalno-kulturne važnosti, a kako je o tim pitanjima u nas dosta malo napisano i raspravljano, ovaj nedjeljnik izvrsno dolazi svim onima, koji su po zvanju i položaju dužni, da se ovakovim pitanjima bave i da ih što više proučavaju.

Bilo je stoga posve u redu, što su u prvom redu kr. zemaljska vlada, — a za njom su se povelje i vojničke oblasti — toplo preporučile ovaj nedjeljnik. Da i nije ovih preporuka, morali bi domoljubi pregnuti svim silama, da se ovaj list što više proširi. Ne samo što on to po svom sadržaju zaslužuje, nego se radom svoga nedjeljnika jačaju fondovi ratnih nemoćnika i ratne siročadi, a ovi fondovi imali bi svakom Hrvat u biti na srcu. Iz ovih se fondova ublažuju teške prilike hrabrih naših ratnika i njihovih porodica.

Čast uredništvu, koje je ovako ozbiljno shvatilo svoj zadatak. U svom nastojanju neka naidje na što veći moralni i materijalni odaziv!

Razne vijesti.

Neobična lovinna.

S parobrodom „Lusitania“ potopjen je na početku rata i silan imetak u novcu i dragocjenostima. Svako je smatrao sve to za uvijek izgubljenim, no jednom je engleskom ribaru poslužila sreća, te je početkom ovoga mjeseca mrežom izvukao jedan dragocjeni dio propalog tovara. U mrežu mu se uhvatio sandučić, u kojemu je neka trgovina dragulja slala na v.še adresata u Engleskoj pošiljke naručeni dragulja. Poštini ribar nije dugo razmišljao, što će učiniti, već je naprosto iz tog sanduka povadio pošiljke i poštom ih razaslao adresatima. Ovi su se tome nemalo začudili, te ribara nagradili; no i osjeguravajuće društvo ga je nagradilo, jer će društvu biti vraćeno 13.000 dolara, što ih je isplatilo za izgubljene dragulje.

Lijek protiv ljubakanja sa zarobljenicima.

U Cleevenburgu kraj Hannovera počele su žene ljubakati s raznim zarobljenicima. Načelnik je izdao nekoliko opomena, no bez uspjeha. Stoga se prihvatio drugog sredstva: Dao je na ljubavnom sastanku uhvatiti jednu ženu i pjenog ljubavnika, oboje svezao, postavio ih na kola, proveo nekoliko puta kroz selo. Naravno, dja je kola pratila silna svjetina, ljubavnici nisu znali, kuda bi se djelj. Pravi homerski prizor!

Posljednje brzojavne vijesti.

Izvištaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 19. novembra.

Zapadno bojište:

Nakon žestokog topovskog napadaja ranim jutrom bilo je djelovanje artiljerije u Flandriji do podne maleno. Sve je oćitije oživljavala vatra poslije podne, dok se nije u nekim odsjecima među obalom i Becalae-rem razvila do neobične snage. Kod drugih je armada prošao dan izuzevši manje bojeve prednjih straža bez većih događaja.

Poručnik Buckler, koji je radi svojih vanrednih uspjeha u borbi imenovan od podnarednika časnikom, oborio je hitcima juče jednu neprijateljsku letilicu i 2 vezana balona, te je time pobijedio u zračnom boju 27., 28. i 29. put.

Istočno bojište i maćedonski front:

Nikakvih većih pothvata.

Talijansko bojište:

Sjevero-Istočno od Asiaga ponovio je neprijatelj svoje napadaje pune gubitaka bez uspjeha. Htio je da izgubljene uzvisine opet otme. Među Brentom i Pliavom stekle su savezničke čete posljednjih dana novih uspjeha u teškoj boju među planinama. U postavima, koji su bili izgradjeni, a već ih je priroda utvrdila, branio je neprijatelj svaku stupu zemljišta. Nove je čete bacao na naše trupe, koje su prodirale, ali nenatkriljivoj napadačkoj snazi našega pješništva, nijes bili Talijani dorasli. Korak po korak žilavo se neprijatelj branio i uzimao. U osobito žestokim bojovima zauzet je Quero i sjevero-zapadno ispruženi Monte Cornella, te je neprijatelj bačen u svoje čvrsto izgrađene postave na Monte Tomba. Njemačke su se jurisne čete te bosansko-hercegovačka pješaka pukov. br. 2. pri tomu osobito iskazale. 1100 Talija-

na zarobiše pobjednici. Na donjem je tijeku Pliave narasla borba gdjekada do silne žestine.

Prvi zapovjednik glavnog stana: pl. Ludendorff.

Njemački večernji izvištaj.

Kb. Berlin, 19. novembra.

U Flandriji živalna topnička borba od houthousterske šume do Zanwoorde. Odbijen je jedan djelimični francuski napad u chaumeskoj šumi. Na istoku nema ništa naroćitoga. Živane borbe u planinama između Brente i Piave.

Gradjanski rat u Rusiji.

RUSIJA NA RASKRŠĆU. — ŽELJA ZA MIROM UZ SVAKU CIJENU.

(Naroćiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kopenhagen, 19. novembra.

Novi tajnik ruskog poslanstva, barun Wieth, koji je stigao ovamo, izjavljuje: Ostavili smo Petrograd u času, kad su nam kugle iz pušaka boljševika zviždukale već oko ušiju. U Kerjenskom su ranije gledali spasioca Rusije, danasto više nije slučaj. Naša je zemlja slomljena. Stojimo pred odlučnim obrtom i jedinstvenom željom cijeloga naroda za mirom uz svaku cijenu.

ANARHIJA U RUSIJI MOŽE DRAJE MJESECIMA.

(Naroćiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 19. novembra.

„Figaro“ javlja: Poznavaoći Rusije izjavljuju, da anarhija u Rusiji može da potraje nekoliko mjeseci, pošto gotovo svaki okrug imade svoga pretendenta.

KERJENSKIJI JOŠ JEDARED POTUČEN?

(Naroćiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kopenhagen, 19. novembra.

„Berlinske Tidende“ javlja iz Haparande: Iz unutrašnjosti Rusije ne stižu nikakve nove vijesti, pošto je zbog opšteg ustanka u Finskoj presječena željeznička veza sa Petrogradom. Ali zato kruže najraznovrsniji glasovi. Tako se među ostalim tvrdi, kako je jedna letaska vojska od 30.000 ljudi jačine ponovo potukla Kerjenskoj, koji je posljuje tog poraza pobjegao. Kerjenskiji sada hoće da pokuša, da uhvati vezu sa Kornjilovom i Kaledjinom.

POGADJANJE SPORAZUMNIH POSLANIKA SA KORNJILOVOM.

(Naroćiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 19. novembra.

„Matinu“ javljaju iz Stockholma: Petrogradski poslanici sporazumnih sila pogadaju se s Kornjilovom.

OČAJAN POLOŽAJ U MOSKVI.

(Naroćiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 19. novembra.

Agencija Havas javlja iz Moskve: Položaj je očajan. To nije više nikakva borba, nego jedan divljački grabež i ubijanje.

SOCIJALISTI GOSPODARI SITUACIJE U FINSKOJI.

(Naroćiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 19. novembra.

„Svedski telegrafski ured“ javlja, da je Finska sada potpuno pod socijalističkim nadzorom. Socijalistički delegati stavili su ruku na sva središta i na sve opštinske ustanove u zemlji. Prekjuče stiže u Torneju izaslanici socijalističkog savjeta i rekvirirali su seljacima žito. No ne javljaju ni o kakvim nemirima. Govori o nekakvom kompromisu, koji je tobož zakljućen između revolucionarâ i gradjana, čime je prema tim vijestima okončan opšti ustanak.

ZAJEDNIČKI PROGRAM RUSKIH SOCIJALISTIČKIH STRANAKA.

Kb. Berlin, 19. novembra.

„Lokalanzeiger“ javljaju preko Stockholma iz Haparande: Program, koji su sebi postavili vodje ruskih socijalističkih stranaka, predviđa ustrojstvo naroćitoga tijela kome bi bilo odgovorno ministarstvo. Ovo bi tijelo imalo biti sastavljeno od 100 članova radničkog i vojničkog savjeta, 100 članova seljačkog saveza, 100 zastupnika petrogradske i moskovske gradske dume, 80 zastupnika vojske i mornarice, 20 izaslanika stručnih udruženja, 25 izaslanika željezničkarskoga saveza i 5 izaslanika saveza poštanskih i brzojavnih namještenika.

RAZMJETAJ U TALIJANSKOJI DIPLOMACIJI.

Kb. Lugano, 19. novembra.

Prema jednoj vijesti „Agenzie Stefani“ postavljen je talijanski poslanik u Petrogradu marchese Carlotti na

mjesto poslanika grofa Bonin-Longare, koji je premješten u Paris, za poslanika u Madridu, a marchese della Torecca za poslanika u Petrogradu. Torecca je već ranije duže vremena služio u Rusiji, gdje je radio na trgovinsko-političkom i saobraćajno-političkom zblžavanju između Italije i Rusije.

GENERAL PORRO STAVLJEN NA RASPOLOŽENJE.

(Naroćiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rim, 19. novembra.

Kako javlja službeni list, stavljen je raniji zamjenik načelnika glavnog stožera, general Porro na raspoložjenje. Forme radi odredjen je za nadzornu službu.

STRAHOVITA ŽELJEZNIČKA NESREĆA.

(Naroćiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 19. novembra.

„Ruskoje Slovo“ javlja, da se na rumunjskom frontu desila strahovita željeznička nesreća. Između Paskara i Iskani-a sudarila su se 2 vojna voza, kod čega je usmrćeno i ranjeno navodno 500 vojnika. U obim vozovima nalazili su se pretežinom dijelom rumunjski vojnici, a među njima je bilo i mnogo ruskih časnika.

WILSON ZA JEDINSTVO RADA SPORAZUMNIH SILA.

Kb. London, 19. novembra.

Vodja naroćitoga izaslanstva, što ga je predsjednik Wilson poslao u Evropu, pukovnik House, dobio je od Wilsona brzojavni izvištaj, u kojemu Wilson izrićno ukazuje na to, da vlada Sjedinjenih Država smatra bitnim zahjevom za postizanje pravednog i trajnog mira rad u skladu sa svima saveznicima. Predsjednik naglašava, da se ovo jedinstvo još mora usavršiti, ako se žele dobro i po puno iskoristiti veliki pomoćni izvori, kojima raspolažu Sjedinjene Države. Wilson je naredio House-u, da zajedno sa generalom Blissom, načelnikom štaba vojke Sjedinjenih Država prisustvuje kao vojnički savjetnik prvog sjednici vrhovnog ratnog savjeta.

UGLED ENGESKE FLOTE OPADA.

(Naroćiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 19. novembra.

„Morning Post“ konstatuje, da britanska flota nije doras modernim borbenim sredstvima. Među narodom vlada osjećaj, da stara slava engleske flote opada. Svijet pita: Ta šta nam vrijede „naddreadnought“ i brze krstarice protiv nevidljivih napada njemačkih podmornica, protiv opasnosti od mina i protiv bombardovanja iz vazduha. Koliku bi slavu pobrala engleska flota, da nisu nikada pronadjene podmornice, mine i letilice. U stvari engleska je flota udešena i opremljena za rat pod pretpostavkom, da pomenuta borbeno sredstva u njemu neće igrati nikakvu znaćajuju ulogu.

MEDICINSKI FAKULTET U BUKAREŠTU.

Kb. Bukarešt, 19. novembra.

Medicinski će fakultet bukareštanskog sveučilišta 3. decembra biti ponovno otvoren. Predavanja će držati rumunjski profesori.

Zvanićne objave.

OBJAVA.

Ovih dana izvršice se izmjena svih mesinganih i bakarnih predmeta kao i dijelova na prozorima i vratima, sa gvozdenim.

Ovim se stavlja do znanja gradjanstvu, da u tom slučaju nesmije niko stavljati nikakve prepreke, niti pak smije utajiti kakav metal.

U protivnom slučaju dotično lice bilo bi kažnjeno sa 6 mjeseci zatvora ili 2000 kruna novćane kazne.

Car, i kralj. okružni zapovjednik,

OBJAVA.

S obzirom na objavu c. i k. vojne generalne gub rnije br. 26711/1917. od 1. novembra ov. god. određuje se za provedbu popisa stanovništva s ijedeće:

1. Stanovništvo se poziva da bude popisnim povjerenstvima u svemu pri rucate dade taćne podatke i da savjesno odgovara na pitanje ne samo glede vlastite osobe i članova porodica, nego i glede odsutnih.

2. Popisni arci podijeliće se po kućama na pojedine osobe. Oni koji znaju popisne arke latinićom sami ispuniti ili po drugom ispuniti dati, pozivaju se da to učine. Ovi tako ispunjeni popisni arci biće po povjerenstvima po kućama popunjani i odnešeni. One osobe, koje nijesu u stanju popisne arke latinićom ispuniti ne smiju ih ispuniti nego ih imaju neispunjene čuvati dok dodje popisna komisija, koja će ih onda prema iskazima sama ispuniti.

3. Dan dolaska komisije u pojedine kuće biće dan prije najavljen. Tog dana imaju se stanovnici pojedinih kuća bezuvjetno kod kuće u svom stanu zadržavati.

C. i k. okružni zapovjedništvo,

*) Prenosimo iz službenoga lista hrvatske vlade „Narodnih Novina“.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mail oglasnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI
Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mail oglasnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Doktor
MIKLOJE G. Cermanović
specijalista za kožne i venerične bolesti, prima od 1 do 3 po podne u Kralja Aleksandra ulica br. 84 u svako drugo doba u ovom stanu Mutapova broj 38. 33727-1

Dentista F. B. Brill
Beograd.
Makedonska ulica broj 8, (do pošte)
„Amerik, specijalista“.

„ZUBE“ vještačke u zlatu u krunici samo se u nome ateljeu izrađuje po najboljem originalnom američkom sistemu. Primam od 8-12 i 2-6.

Kupovine i prodaje.
I-va vrsta drva

Grab, Cer i Granica, može dobiti ko ima kola i to šumski metar u Rakovici. Uplatiti Kiosk Slavija Milošević. 33882-2

Ne bacajte tegle od pomade!
Jer iste kupuje po najpovoljnijim cijenama nriberška radnja
Solomona L. Mošića
Beograd-Terazija 9. 33886-2

Dve boginjampe
za ka bit osvijetljenje sa aparatom na prodaju. Uplatiti Kralj Aleksandra ulica br. 10. Beograd. 33904-2

Tri zimski ženska čaketa
dobro očuvana na prodaju, dva vunena a jedan somotski dobro fatiran. Uplatiti Anku Rakić, Vrtljarska (Molerova) ul. br. 81. 33912-2

Prodaje se odmah
lijepa američanska peč (Fäll-Ofen) Gundulićeva ulica 8. 33914-2

Ima na prodaju
jedan par muškog odijela i jedan ženski kaput. Može se vidjeti svakoga dana od 11-12 sati prije podne u Takovskoj ulici 25. 33919-2

Na prodaju
dobro očuvana bela spavaća soba od 2 kreveta, 2 noćnikastna, vaštisa sa ogledalom i 1 kolveka. Vidjeti se može svakoga dana od 12-4 poslije podne Bitojska ulica 41 desno. 33923-2

Amještenja.
Potrebujem dojkiju.
Uplatiti Vatrogasna ulica broj 17 ili Car Uroševa 17. Isak A. Kohen. 33889-3

Poslastičarski pomoćnik
spreman, može biti i mladji čovek, potreban je. Javiti se uredništvu pod znakom „Mormak 635“. 33908-3

Tražim služavku
po mogućnosti mladju za sav kućevni posao kod dve osobe. Plata 30 do 40 kruna mjesečno sa stanom i hranom. Uplatiti Topličin Vilenac 7. desno I. sprat. 33868-3

Traži se služavka
za sav posao, plata dobra, Knjaginje Ljubice 7. 33925-3

Stanovi.
Izdaje se stan
sa dve sobe i ostalim udobnostima u Dostiljevoj ulici 16. 33894-g4

Razno.
Angelina Milojevička
ne može slaviti. 33909-5

Tašna izgubljena
na ulici od radnje Todor Mraovića do Kaiserhofa, braun od jelenske kože, sa novčanikom i molitvenikom, u konje je bilo 10 kr. i druge sitnice. Molit se svaki onaj ko bude istu našao, da je preda u radnji Mraovića, gdje će nagradu od 20 kr. dobiti. 33910-5

Milan Dimitrijević-Buja
advokat
ul. Visoki Dečani br. 25. 33911-5

Advokatska kancelarija
Živojina M. Simića
advokata
nalazi se u Pivarskoj, predje cetinjskoj ulici br. 23. Prima od 8-9 prije i od 2-3 sata poslije podne. 33917-5

KORESPONDENCIJA.
Jovanu Premoviću, za D. Panica, Geneva, Avenue du Mail 4. — Molim te javi ocu da je Zora zdrava; nalazi se u Nišu, Mackensena ul. 10. Pozdravlja te mnogo Dana Pivarski, Čičevac, kraj Stalača. 33875-8

Oglašite u
Beogradskim Novinama.

BELGRADER ORFEUM
ZIMSKO POZORISTE (PRIJE BOULEVARD) ULAZ SA STARE ZMAJEVE ULICE.
DANAS u 8 1/2 sati u vece VELIKA PREDSTAVA NOVEMBARGOG RASPOREDA ZIMSKJE SEZONE.

LUCIE CLAY CLAUSEN
ekscentrična Igračica.
VAGO GEZA
humorista i crtač karikatura.
HERMINE FALKNER
predavačka subreta,

Agrippa?
TRUPA — CAPE
akrobatski velosipedista
LUJZA WANTHALER
plesaćica na prstima.
RUER I NIKOLETTI
veseli djacl.
Prof. Burhardt igracl poem „FAUN I NIMFA“
3 KARRASSA PARTERSKI AKROBATI.

G. IDELSON
OPTIČARSKA RADNJA
Beograd, Knez Mihajlova 21.
Veliki izbor cvikera, naočara, tornjona i t. d., u duple zlatu, niklu i kornjači. Savjesna izrada naočari po ljekarskom uputstvu. Svojevrstna fotografiranih aparata i materijala za fotografije. Svojevrsna radionica sa električnom snagom. Svojevrsne hirurških instrumenata i bandaza. Izrada ortopedskih aparata i steznika. 32887

Cojana postavljena kućna obuća!
Ženske i muške u svima veličinama, od 22 do 40 kruna.
Zenako, muške i dečije obuće od boksa i ševroa, plitke i duboke, dobrog kvaliteta, preporučuje stovarište obuće
RADIVOJA SAVIN I DRUG
Knez Mihajlova 7 — porud „CARA“.
Preporučuje se mušterijama da se požure nabaviti Cojana kućna obuće dok još veliki izbor traje. 33388

STAKLA ZA PROZORE I NAJBOLJEG KITA.
SITA I RESETA na komad i na tuc.
PRODAJEM SVE PO VRLO UMJERENOJ CIJENI.
KIT JE OD FIRNAJZA i jamčim zato.
SITA SU IZVRŠNA ZA PASIRANJE i za brašno.
PRIMAM I SVE STAKLOREZACKE RADOVE.
MATA A. ISAILOVIC
staklorezac i šitar
33585 VATROGASNA ULICA 11.

Firmopisac
Frank
Najbrže izvršenje pismenih poručbina
Skice po želji na uvid
Brod a/s.

HOTEL CARIGRAD
DONJA ULICA 93, PREKO PUTA ZELJEZNIČKE STANICE
Otvoren do 1 sata noću. Prvoklasna kuhinja, odlično plće. Hrana u Hotelu, a daje se i van uz umjerenu cijenu. 969

Sa bolom u duši izvještavamo prijatelje i poznanike da je naš mili i dobi
† Nikola V. Stanković
bivši čin. Klasno Lutrije
preminuo u 24. godini svoga života prije 3 mjeseca u Slivenu daleko od svijtu svojih.
Beograd, Ganičeva br. 29.
Ožalošćeni:
otac: Vlada; majka: Ikonija; braća: Vojislav i Kostantin; tetka: Zorka; teća: Petar Pejić ujak: Mladen Lučević sa ostalom rodbinom. 33918

Porodica poč. pješadijskog majora Svetozara S. Kostića, javija svojim rođjacima i prijateljima da će svom dragom
† Svetozaru
davati trogodišnji pomen u petak 23. novembra 1917. god. u ovdajšnjoj Vaznesenskoj crkvi u 10 1/2 sati prije podne.
Beograd Resavska 46. 33870

Izveštavamo srodnike i prijatelje, da je naš sin, odnosno brat
† Aleksandar P. Dimitrijević
policijski pisar,
umro u Solunu 4. septembra ove god. Negotin, novembra 1917. god.
Ožalošćeni:
otac Paur Dimitrijević, učitelj; majk Andja; sestre: Zora Milovanović, Zivka i Ljubica; braća: Bora, Milorad, Gjoka i Dušan i ostala rodbina. 33893

Prvo čas. kralj. povlašćeno dunavsko parobrodarsko društvo
Red plovidbe mjestnog parobroda između
ZEMUNA I PANCSOVA
(za putnike, robu i povlaku šlepova.)
Važi od 10. listopada 1917. do dalje naredbe.
DNEVNO

Table with 4 columns: Iz, Za, Prije podne, U podne. Rows for ZEMUNA-PANCSOVA and PANCSOVA-ZEMUN.

Primjedba: U Tamiš ulaze i izlaze brodovi samo onda, ako to stanje vode i vrijeme dopuštaju.
Cijene vožnja između Zemuna-Pancsova ili obratno: I. mjesto 1-80 fillira, II. mjesto 1-30 fillira.

Pristojbe za prtljage između Zemuna-Pancsova ili obratno: Do 25 Klg. 80 fill., preko 25 do 50 Klg. 1-20 fill. — Za prtljag u težinu preko 50 Klg. naplaćuje se za svaki početi 25 Klg. 60 fillira.

Tržna roba otprema se uz naplatu pristojba propisanih za prtljag.
Za utovarivanje istovarenje i čuvanje prtljaga i tržnje robe, imaju se p. n. putnici sami pobrinuti.

Trgovacka roba otprema se u mjestnom prometu Zemun-Pancsova ili obratno, samo kao brzovoz uz naplatu tarifiranih brzovoznih pristojba.

Izvadak iz društvenog pravilnika.
U ovome redu plovidbe navedeno vrijeme označuje najraniji odlazak i dolazak parobroda.
Zakašnjenje ili izostanje pojedinih vožnja ne daje nikakvih prava na oštećenje prema upravi.
Za željezničke i parobrodne voze ne jamči uprava.
Zemun, mjeseca listopada 1917.

Glavna Agencija.

JEDINSTVENA PRILIKA DA SE LIJEPE PARE ZARADE.
Skupljajte TEGLE ZA POMADU
od 20 grama, koje kupuje po najpovoljnijoj cijeni nriberška radnja 38746
Solomona L. Mošića, Beograd-Terazije 9.

LEIPCIŠKO AKCIONO DRUŠTVO za ŠTAVLJENJE
KUPUJE
Sirove neštavljene kože
Crvene lisčke — K 50.— do K 120.—
Hrčak — „ —50 „ „ 1.50
Tvora — „ 3.— „ „ 25.—
Marder — „ 20.— „ „ 120.—
Jazavac — „ 10.— „ „ 32.—
Hermeline — „ 1.— „ „ 6.—
Vidra — „ 100.— „ „ 200.—
Mačke — „ 2.— „ „ 12.—
Uslijed velike različnosti u kakvoći, cijena se ne može definitivno utvrditi.
Pisma, depeše, ugledni primerci — koje će se plaćeno vratiti ako se ne dopadne — šalju se
KOZUHARNICI
„Leipzigermann“ J. Fiehl & Co.
Beč, VI Mariahilferstrasse 29.
Adresa za Telegram: „LEIPZIGERMANN, WIEN.“ 978

ODOBREN OD C. I. K. GUVERNJE
1918
ZA DZEPNI GODINU
KALENDAR
Štampan na srpsko-hrvatskom jeziku, latinicom i ćirilicom.
Izdaje Stmparije VILJEM KUN Beograd, Obiljež Venac 35. (Knez Mihajlov spomenik).
MOZE SE SVUDA DOBITI
GLAVNA PRODAJA:
u trgovini hartija: Antonijević i Čuković, Beograd, Knez Mihajlova ulica 21.
„ „ „ Martić i Janković, „ „ „ 26.
„ „ „ Kosta V. Ilić, „ „ „ Kralj Milana „ 7.
„ „ „ Salomon J. Koen, „ „ „ Knez Mihajlova „ 24.
„ „ „ Salomon Mešulan, „ „ „ Terazije „ 9.
„ „ „ Stmpariji Viljema Kuna Beograd, Obiljež Venac „ 35.
Trgovcima iz unutrašnjosti skrećem pažnju, da odmah učne porudžbine, pošto se kalendar brzo rasprodaje.

Porodica Jevrema T. Stankovića, trgovca sa Uba, izvještava svoje srodnike i prijatelje, da će svome dragom, milom i nikad nezaboravljenom
† Radmilu (Radi)
davati godišnji pomen u subotu 24. ov. mjeseca, u 10 sati prije podne, u ubskoj crkvi, i molimo ih, da prisustvuju ovom tužnom pomenu.
Ub, novembra 1917. god. 33921

Sa teškim bolom, preneraženi ogromnim udarom, izvještavamo srodnike i prijatelje, da je naš zaštitnik i roditelj premili
† Života Gjaković
trgovac iz Kusadka,
izgubio svoj plemeniti život 15. novembra ove god. i sahranjen na kusadačkom groblju, na dan 17. novembra tek. god.
Zahvaljujemo svima srodnicima, prijateljima i drugovima dragoga nam pokojnika, koji su nas lično ili pismeno tješili da bi mogli izdržati ovaj preteški udar, koji nas je zadesio.
Kusadak 16. novembra 1917.
Vješto ožalošćena:
supruga Mileva; odsutni sin Čeda; kćeri: Kaja, Rajna i Ljubica; zetovi: Milivoje, Dragiša, Vladimir i Aleksandar; unučići: Dragoslava, Dara, Leposava, Milanka, Dartinka, Steva, Jova, Mila i Veroslava i brat od strica Milan Gjaković sa svojom porodicom. 33924

Našoj miloj i nigda ne zaboravljenoj majci
† Jelisaveti Pavlović
davaćemo godišnji parastos u subotu 24. novembra ove god. u 10 1/2 sati prije podne, u crkvi sv. Nikole na Novom Groblju. Molimo srodnike i prijatelje, da prisustvuju ovom tužnom pomenu.
Beograd, novembra 1917 god.
Stan Car Dušanova br. 8.
Ožalošćeni:
kći Sofija; zet Gjura S. Kisch, Drogerist. 33922